

VEGYESEK.

A régi mértékek kérdéséhez. A régi gabona- és bormértékek bonyolult kérdésének földerítését e folyóirat egész helyesen felvette programja körébe. A viszonyok ismeretéhez szolgálhatnak a következők is. Magyarország rendei már 1527-ben törvényt alkottak, illetve felhívták János királyt az egyenlő mértéknek országszerte való behozatala tárgyában. A zavaros idők azonban megakadályozták a jogos óhaj teljesülését, ámbr az később is minduntalan nyilvánult. Kevéssel a Kassán székelő szepesi kamara, az északkeleti országrész legfőbb pénzügyi hatósága megalakítása után ez a kamara már 1567-ben behatóan foglalkozott az ügygyel s egyik fölterjesztésében (szövege N. Muzeum F. L. 913) ezeket írja a területén a bormértékek körül uralkodó szokásokról: Sáros, Abauj, Zemplén, Tornamegyékben az volt a régi szokás, hogy Kassa város régi statutuma szerint a boros hordók legalább negyven bécsi itczét (media) tartalmaznak. Ma ellenben, mondja az okmány, a hordók olyan kicsinyek, hogy háromban is alig van 40 bécsi itcze. Ebből sok baj és kár támad, miért is pro concordia civilis fölötte hasznos lenne, hogy a felső megyékben egyforma legyen a bormérték vagyis a köböl és a hordó (una eadem cubuli et vasorum esse mensura) nagysága. Minden más, főleg a súly- és hosszmértékben már ugys meg lehetősön keresztül van vive az egyformaság (in aliis quidem ponderibus, libris, ulnis una est fere universorum locorum correspondentia). Ellenben a köbölben, kivált pedig a hordókban szertelen nagy a különfeleség. Hogy a bajon segítsen, a kamara a király kezén levő összes uradalmakra nézve elrendelte, hogy csakis a kassai mértéknek megfelelő hordók használtassanak s a hordók ilyen mértékre készüljenek. E czélból minden uradalomba egy minta-hordót küldött, a mely Kassa város pecsétjével volt ellátva. Ugyanezt tette a többi ürmértékekkel (idem est in cubulis, pintis, mediis, sextariis), melyek a királyi jószágokban immár csakugyan elterjedtek, és közhasználatban vannak, de az urak és nemesek jószágain nem, miért is mindezek daczára megmaradt a mértékek képtelen sokfélesége. A felterjesztés tehát azt ajánlja, hogy a legközelebbi országgyűlésen törvény hozassék, mely mindenkit egyenlő mérték használatára kötelez. (A.)